روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران • صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان • نشانی: میدان فاطمی، خیابان بهرام مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نمابر: ۸۶۰۳۶۱۲۲ • تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸ • توزیع: شرکت‌پیام‌رسان سبز تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: گلریز تلفن: ۶۶۷۹۵۴۴۲

روزنامه شرق

www.sharghdaily.ir

پنجشنبه • ۲۹ آبان ۱۳۹۹ • ۳ ربیع‌الثانی ۱۴۴۲ • ۱۹ نوامبر ۲۰۲۰
سال هجدهم • شماره ۳۸۶۸ • ۱۲ صفحه

اذان ظهر تهران ۱۱:۵۰ • اذان مغرب ۱۷:۱۴
اذان صبح فردا ۵:۱۸ • طلوع آفتاب ۶:۴۵

fardashargh@gmail.com

روزنامه فردا

نور نوشت

متروی تهران با توجه به محدودیت‌های اخیر ستاد ملی مبارزه با کرونا بعد از ساعت ۱۸، شلوغ‌ترین روزهای خود را تجربه می‌کند. عکس: مصطفی رودکی، میزان

جوابیه

پاسخ وزارت آموزش و پرورش به یک گزارش

* چندی‌پیش مطلبی درباره نحوه استخدام سربازمعلمان در مناطق محروم منتشر شده که وزارت آموزش و پرورش درباره آن جوابیه‌ای ارسال کرده است که در پی می‌خوانیم:

ورود به خدمت در آموزش‌وپرورش بر اساس مواد (۴۱)، (۴۲)، (۴۴) و (۴۵) فصل ششم قانون مدیریت خدمات کشوری و بند (ب) ماده (۶۳) برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی از دو طریق صورت می‌پذیرد.

۱. آزمون استخدامی: یکی از روش‌های ورود به خدمت در آموزش‌وپرورش شرکت در آزمون‌های فراگیری استخدامی در قالب ماده (۲۸) اساسنامه دانشگاه فرهنگیان می‌باشد که به استناد مواد (۴۱)، (۴۲)، (۴۴) و (۴۵) فصل ششم قانون مدیریت خدمات کشوری صورت می‌پذیرد. ورود به خدمت در این روش از سال ۱۳۹۴ تاکنون بر اساس مجوزهای سازمان اداری و استخدامی و حداقل یک بار در هر سال صورت پذیرفته است.

۲. جذب دانشجوی متعهد خدمت: بر اساس ماده (۱) قانون متعهدین خدمت در آموزش‌وپرورش و بند (ب) ماده (۶۳) برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی یکی دیگر از روش‌های ورود به خدمت جذب دانشجوی متعهد خدمت از طریق کنکور سراسری بوده که بر اساس مجوزهای سازمان اداری و استخدامی و هر سال بخشی از کمبود نیروی انسانی وزارت آموزش‌وپرورش را (با پیش‌بینی چهار سال آتی) تأمین می‌نماید.

لذا بیان این مطلب:

«وزارت آموزش‌وپرورش برای اداره تشکیلات خود و در بحث آموزش، طبق ماده ۲۸ معلمان را به شیوه‌های مختلفی جذب می‌کند. مثل رسمی، پیمانی، قراردادی، حق‌التدریس، شرکتی، قراردادی معین‌کار، نهضتی، سربازمعلم، خریدخدمت و...»،

نشان می‌دهد که نویسنده حتی یک مرتبه هم قوانین مربوطه را مطالعه نکرده است. یادآور می‌شود که در روش‌های مذکور تمامی افراد جذب‌شده از طریق ماده (۲۸) که از بین فارغ‌التحصیلان دانشگاهی کشور (و در سال‌های اخیر اکثرا در مقطع کارشناسی ارشد و دانشجوی دکتری) بوده‌اند به صورت پیمانی و دانشجویان متعهدین خدمت که رتبه‌های برتر کنکور می‌باشند، در بدو استخدام به صورت رسمی-آزمایشی استخدام می‌شوند.

در خصوص اجرای طرح خرید خدمات آموزشی نیز اعلام می‌دارد: به استناد ماده (۴۱) قانون الحاق برخی از موارد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۰۴ مجلس شورای اسلامی که اشعار می‌دارد: «به وزارت آموزش‌وپرورش اجازه داده می‌شود به‌منظور پوشش کامل تحصیلی دانش‌آموزان لازم‌التعلیم، در مناطقی که ظرفیت کافی در مدارس دولتی وجود ندارد نسبت به خرید خدمات آموزشی اقدام کند»، خرید خدمات آموزشی از مراکز و مؤسسات غیردولتی توسط وزارت آموزش‌وپرورش با محوریت سازمان مدارس و مراکز غیردولتی و مشارکت‌های مردمی صورت پذیرفت و در همین راستا بخش‌نامه و دستورالعمل‌های لازم به استان‌ها ابلاغ گردید؛ به نحوی که در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ بالغ بر ۳۲۰۰۰۰ دانش‌آموز در ۱۶۰۰۰ کلاس درس به واسطه به‌کارگیری ۲۰۰۰۰ نیروی خرید خدمات آموزشی توسط مراکز و مؤسسات غیردولتی، تحت پوشش تحصیلی قرار گرفتند. این طرح در استان‌هایی چون سیستان‌وبلوچستان، اصفهان و خراسان رضوی بود که ظرفیت نیروی انسانی کافی برای پوشش تحصیلی دانش‌آموزی لازم‌التعلیم وجود نداشت، کمک مؤثری نمود. در سال جاری پس از آسیب‌شناسی دقیق این طرح که مبتنی بر پژوهش علمی صورت‌پذیرفته توسط پژوهشگاه مطالعات آموزش‌وپرورش در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ بود، کارگروهی از نمایندگان دفتر بودجه، دفتر حقوقی و مرکز نیروی انسانی با مشارکت معاونت‌های آموزشی با هدف اصلاح رویه‌ها و بهبود شرایط تشکیل که در نهایت منجر به صدور بخش‌نامه ۲۶۵/۱۴۰ مورخ ۱۳۹۹/۶/۱۰ گردید که دستورالعمل‌های سنوات گذشته را دستخوش تغییرات اساسی نمود. از اهم تغییرات اصلاحی صورت‌پذیرفته درخصوص شرایط معیشتی و بهبود جایگاه نیروهای خرید خدمات آموزشی می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود: (الف) به‌منظور بهبود وضعیت معیشت نیروهای به‌کارگیری‌شده در طرح مذکور توسط مؤسسات و مراکز غیردولتی علی‌رغم افزایش اعتبارات ردیف ۱۲۷۵۰۰-۱۱ [خرید خدمات آموزشی در مناطق مورد نظر]، این وزارت در سقف عملکرد سال گذشته مناطق و بدون افزایش نیروی انسانی، اجرای طرح مذکور را در دستور کار قرار داد؛ به نحوی که در ماده سوم بخش‌نامه نیز صراحتا به موضوع پرداخت حقوق و بیمه تأمین اجتماعی افراد، مطابق قانون کار بر مبنای ۲۴ ساعت خدمت تمام‌وقت تأکید شده است که این خود اقدامی درخورتوجه می‌باشد. البته این موضوع در ابلاغیه‌های استانی نیز تأکید شده و علی‌رغم عدم افزایش دانش‌آموزان تحت پوشش، به‌طور میانگین میزان اعتبارات در نظر گرفته‌شده برای هر استان، نزدیک به ۵۰ درصد رشد داشته است. (ب) برخلاف دستورالعمل‌های سنوات گذشته در مدارسی که فقدان نیروی انسانی یا فضای فیزیکی منجر به استفاده از طرح مذکور شده است؛ کلیه هزینه‌های واحدهای آموزشی در قالب سرانه‌های مشخص توسط وزارت آموزش‌وپرورش تأمین می‌گردد و از اعتبارات مندرج در این طرح استفاده نخواهد شد که این موضوع با هدف بهبود معیشت و افزایش میزان حقوق نیروهای به‌کارگیری‌شده در طرح خرید خدمات آموزشی صورت پذیرفته است که بر اساس محاسبات انجام‌شده، حقوق نیروهای طرح مذکور در سال ۱۳۹۹ -۱۴۰۰نسبت به سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ بالغ بر ۸۰ درصد رشد خواهد داشت. همچنین می‌بایست به شرایط مندرج در بخش‌نامه مذکور درخصوص صلاحیت‌های عمومی و تخصیصی مؤسسات نیز اشاره نمود که بر اساس ماده ب (۲-۳):

صلاحیت‌های عمومی و تخصصی خدمت‌دهنده به‌ویژه در راستای تأمین خدمات باکیفیت و مطلوب در اسناد مناقصه احصا شود.

ازجمله این صلاحیت‌ها، ضروری است علاوه بر شرایط عمومی لازم برای اشخاص حقوقی، به دارابودن مجوز قانونی برای تأسیس و فعالیت در حوزه آموزش‌وپرورش رسمی عمومی در محدوده استان، حداقل سه سال سابقه و تجربه قابل قبول در حوزه آموزشی و مشابه با موضوع مناقصه، توان تأمین نیروی انسانی آموزش‌دیده و باتجربه و مورد تأیید آموزش‌وپرورش به تعداد مورد نیاز، حسن سابقه در کارهای قبلی، توان فنی و برنامه‌ریزی، صلاحیت مدیریتی و توان مالی لازم برای انجام تعهدات قراردادی و به‌ویژه پرداخت دو ماه حقوق و مزایای کارکنان تحت پوشش بدون دریافت وجه از آموزش‌وپرورش، ممنوعیت کارکنان دولت از شرکت در مناقصه و عدم شمول لایحه قانونی منع مداخله کارکنان دولتی نسبت به شرکت طرف قرارداد و... تصریح شود.

«جناب آقای وزیر آموزش‌وپرورش، چرا لقمه را دور سر می‌چرخانید؟ چرا همین حقوق اندک یک‌میلیون‌و۳۰۰ هزار تومان را مستقیم به دست نیرویی که خدمتش خرید شده نمی‌دهید؟ چرا برای معلمان خریدخدمت هیچ دوره‌های آموزشی مفید گذاشته نمی‌شود؟ و یک سؤال مهم‌تر؛ درجایی‌که این‌همه جوان تحصیل‌کرده متخصص و مرتبط به فضای آموزشی بی‌کار وجود دارد، خرید خدمت دیپلمه فاقد هرگونه آموزش چه معنایی دارد؟

چرا از دانشسراها، دانشگاه فرهنگیان، تربیت معلم، دانشگاه آزاد نیروی متخصص جذب نمی‌شود؟»

بر اساس ماده هـ (۲-۳)

پرداخت صحیح و به‌موقع حقوق نیروهای خرید خدمات آموزشی (در چارچوب مقررات متناسب با حداقل قانون کار و با احتساب ۲۴ ساعت تدریس به‌عنوان کار تمام‌وقت) به عهده خدمت‌دهنده است و... .

بنابراین وضعیت حقوق و مزایای افراد در سال جاری بهتر از سنوات گذشته شده است و نویسنده می‌بایست شیوه‌نامه اجرائی ابلاغ‌شده را به صورت کامل مطالعه نمایند.

و نهایتا درخصوص سربازمعلمان بخش‌نامه‌های سال‌های گذشته (در پنج سال اخیر) نشان می‌دهد این افراد بر اساس مجوز ستاد کل نیروهای مسلح و صرفا با داشتن مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد جذب شده‌اند؛ لذا سرباز دیپلمه در آموزش‌وپرورش مجوز به‌کارگیری نداشته و جذب نمی‌گردد و تمامی سربازمعلمان دارای مدارک دانشگاهی و ترجیحا به صورت بومی در محل سکونت خود به‌کارگیری می‌شوند.

«طرح سربازمعلم چقدر کارایی داشته است؟ و اساسا یک سرباز دیپلمه که تمام هم‌وغمش پایان دوره سربازی است، با کدام سواد و دانش می‌تواند معلم باشد؟ درجایی‌که تحصیل‌کرده‌های دیروز، با تدریس به فرزندان خود در خانه بیگانه‌اند، چگونه انتظار دارید سربازمعلم‌ها یا خریدخدمتی‌ها به آموزش کودکانی بپردازند که در بدوی‌ترین شکل ممکن و به دور از هرگونه امکاناتی مثلا زندگی می‌کنند؟ در همین روستاهای استان هرمزگان، معلم خریدخدمتی دیده‌ام که تا دیروز بلوک‌زن بوده است. با کدام سواد؟ خدا می‌داند. یعنی با چه مبنایی یک بلوک‌زن را می‌تواند معلم کند. برای چقدر؟ ۶۰۰ هزار تومان! یعنی خط فقر تا این‌حد نزول کرده است».

آکادمی

همه‌گیری کرونا و خردورزی

رضا سعیدی‌فیروزآبادی
جراح پیوند

همه‌گیری کرونا میلیون‌ها انسان را در دنیا مبتلا کرده و خسارت‌های جانی و مالی فراوانی از خود بر جای گذاشته است. شواهد نشان می‌دهد که این پدیده به‌زودی فروکش نخواهد کرد. برخی ملل در این زمینه بهتر از ملل دیگر عمل کرده‌اند. علت آن بسیار است، ولی نگاهی از دریچه «جدال خردورزی و خردستیزی» شاید بتواند گویای این تفاوت باشد. در تاریخ و فرهنگ ما نیز این جدال سابقه طولانی دارد. در ادبیات ما از یک طرف ستایش خرد را داریم و از طرفی نهی آن را که «پای استدلالیان چوبین بود» یا «تکیه بر تقوی و دانش در طریقت کافری است». در دین اسلام بر خردورزی تاکید شده است. در قرآن می‌خوانیم قل هاتوا برهانکم ان کنتم صادقین (بقره، ۱۱۱) و یا الذین یستمعون القول و فیتعبون الحسنه (الزمر، ۱۸). پیامبر اسلام فرمود: کل ما حکم بالعقل حکم بالشرع و ما حکم بالعقل حکم بالشرع. پدیده کرونا پدیده جدیدی است که نیاز به راه‌حلی خردورزانه دارد. فرزانگان این حیطه برای کنترل این همه‌گیری و پیشگیری از آن راه‌حل‌هایی ارائه کرده‌اند که بر اساس شواهد علمی اثرات آن ثابت شده است، نظیر استفاده از ماسک و فاصله‌گذاری اجتماعی و رعایت بهداشت و شست‌وشوی دست‌ها. البته بسیاری از جوانب آن نیز همچنان ناشناخته است که نیاز دارد با خردورزی و تعقل بشر بر این ناشناخته‌ها فائق یابد. جالب آن است مللی که این اصول را رعایت کرده‌اند در کنترل این همه‌گیری موفق‌تر عمل کرده‌اند. اگر هر راه‌حلی برای پیشگیری یا درمان این بیماری ارائه می‌شود باید مبتنی بر شواهد علمی و راستی‌آزمایی‌های بالینی باشد. خواه این راه‌حل‌ها بر اساس طب مدرن باشد یا طب شیمیایی یا طب سنتی. متأسفانه در جامعه ما این اصطلاحات به نادرستی مورد استفاده قرار گرفته است. واقعیت این است که تنها یک طب وجود دارد و آن طبی است که بر اساس شواهد علمی باشد. بسیاری از راه‌حل‌های ارائه‌شده در مطالعات علمی و مشاهدات بالینی بی‌فایده بودند و از دستورالعمل‌ها خارج شده است. مشکلات جدید بشری راه‌حل‌های تازه می‌طلبد. یافتن این راه‌حل‌ها نیاز به خردورزی و تعقل دارد. جوامعی که با نگاه خردورزی با همه‌گیری کرونا برخورد کرده‌اند نسبت به جوامعی که با خردستیزی از انجام توصیه‌های بهداشتی و درمانی خودداری کرده‌اند، موفق‌تر بوده‌اند. جدال این دو نگرش با پدیده کرونا تمام نخواهد شد، ولی آنچه برای این پدیده و مشکلات آینده بشری راه‌حل ارائه خواهد کرد، خردورزی است و نه خردستیزی. ولی چرا با وجود تمام این شواهد همچنان خردستیزی در بشر بوده و هست و خواهد بود در این مقاله نخواهد گنجید و نیاز به بحثی دیگر دارد. این مطلب را با ستایش خرد در شاهنامه فردوسی به پایان می‌برم: خرد بهتر از هرچه ایزد بداد/ستایش خرد را به از راه داد/خرد رهنمای و خرد دلکشان/خرد دست گیرد به هر دو سرای/کسی که خرد را ندارد ز پیش/ دلش گردد از کرده خویش ریش.

یادبود

با صدای او حاجت به دو قلب نیست

روزبه میدانی: زمستان است، سرها در گریبان و دلمردگی در زمین و آسمان منتشر: «همه ایرانیان اندوه فاجعه را از سویدای دل گریستند». آن‌گاه که دست حادثه پرده از رخ سرد و عبوس خود کنار می‌زند، خیزاب همبستگی را اوجی دیگر است و بر فراز آن، یوسف خوش‌نام ماست که از لحن داوودی آنچه دارد می‌دمد تا با «همنوا با بم»، با بم، همنوایی کند. بم لرزیده بود و دل او هم. زیرا «فاجعه بس غم‌انگیز و دلخراش بود. زخمی جانکاه بر پیکر و جان و روان نشست». او می‌خواست لرزش آن خشت‌وخاک فروریخته بر سر هم‌وطنانش، بی‌قرار و تپنده، آوایی شود جان‌فزا که خاک‌ها را بتکاند و خاک‌ها را برانگیزاند و خاک‌ها را عزیز بدارد و مگر نه او خود را خاک پای مردم ایران می‌خواند؟ و آن بانگ برخاست و آن بانگ بوی خوش گل‌پونه‌های وحشیِ دشت امید را پراکند و بر جان‌ها نشاند و آن عهد را، آن عهدِ کهنِ همیشگی را در دل‌هایی که از هول حادثه بیم خاموشی‌شان می‌رفت باز زنده کرد: «قلب همه ما ایرانیان تا دورترین نقطه جهان به یکدیگر پیوست. و سرود عشق و انسان‌دوستی در جان ما طنین انداخت. هرکس با هر توانی که داشت به میدان آمد». نوجوان بودم. سرشار از نوا و نغمه خسروی آواز ایران. روزی نبود که صدایش در اتاقم به گوش نرسد. و آن روز ۲۵ دی ۱۳۸۲ غرق در خیال، اشک‌هایی را نظاره می‌کردم که از بزرگی آن غم جاری بود و از وسعت روح شجریان. محمدرضا شجریان، حسین علیزاده، کیهان کلهر و همایون شجریان روی سِن جای گرفتند. پشت سرشان سازه‌هایی یادآور بم سوگوار، با نورها و سایه‌های پهلو به پهلوی هم که غم و امید را در هم می‌آمیخت. مطلع اجرا «بوسه‌های باران» بود که با «ای مهربان‌تر از برگ، در بوسه‌های باران» آغاز شد و ختم شد به «وین نغمه محبّت بعد از من و تو مانَد/ تا در زمانه باقی‌ست آواز باد و باران» تا پیامی روشن دهد و نشان دهد مهربانی است که می‌ماند و بر قله امید می‌توان لشکر غم را در هم شکست. «مجالی بود تا در روزگار نفرت و شرارت و بی‌اعتنایی مهرورزیدن و دوستی را بار دیگر از سر بگیریم. دانستیم که هنوز توان دوست‌داشتن در ما نمرده است». سرآخر عظمت در تمامیت خود مقابل دیدگانم شکل بست و آن شکل بی‌تکرار را هرگز دیگر هیچ‌جای دیگر ندیدم: جمعیت سراپا ایستاده، مست «مرغ سحر» و یک‌صدا از عمق جان، همراه جان آواز ایران، با بم همنوایی کرد. هم‌خوانی پایان گرفت و اجرا به آخر رسید. اما حالا، جماعت، شیفته و شیدا، او را نگین‌وار در حلقه گرفتند و دقایقی طولانی صداها همه ستایش او بود و هنر بی‌همتاش، عظمت آن شب چنان بود که بر مسم افتاد و زر شدم و سبب شد تا آن شب را از یاد نبرم و همیشه با خود بگویم: «یا رب امان دِه تا باز بیند/ چشم محبان روی حبیبان». و حالا که چهل روز است جانش در جوار حکیم توس آرمیده و جان دوستان و دوستدارانش فسرده، هنوز آن صدای محکم حزن‌آلود فراموشم نشده است که «اکنون باید توان زاری خود را به نیروی زندگی بدل کنیم و امید را برای آنان که مانده‌اند ارمغان آوریم» و به‌راستی شاید، برخلاف باور الف. بامداد، «برای زیستن دو قلب لازم» نباشد؛ قلبی که محمدرضا شجریان را درک کند، زندگی را کفایت می‌کند.

***عبارات داخل گیومه، وام‌دار سخنان محمدرضا شجریان، در کنسرت همنوا با بم است.**

این کاریکاتور را توفیق کیانی برای بزرگداشت چهلمین روز فقدان محمدرضا شجریان کشیده است.

خبر ویژه

تمرکز کتابگردی ۹۹ بر خرید غیرحضوری کتاب

مردم کتاب‌ها را درِ منزل از پیک بادپا رایگان تحویل بگیرند. مراسم کتابگردی ۹۹، امسال برخلاف سال گذشته، تمرکز خود را بر ارسال سریع و رایگان کتاب درِ منزل و پرهیز از خرید حضوری کتاب قرار داده است. به گزارش روابط‌عمومی کتابگردی ۹۹، هفتمین سال راه‌اندازی آیین مردمی کتابگردی به دلیل شرایط کرونایی کشور با سبک و سیاقی متفاوت برگزار می‌شود و در این چارچوب، این آیین تسهیلاتی را برای خرید غیرحضوری و دریافت (رایگان) کتاب درِ منزل برای مخاطبان تهرانی فراهم کرده است. علاقه‌مندان می‌توانند کتاب‌های خود را در روز پنجشنبه ۲۹ آبان، ساعت ۹ تا ۱۶ (به صورت غیرحضوری) از تمام کتاب‌فروشی‌های تهران خریداری کرده و از پیک بادپا به صورت رایگان درِ منزل تحویل گیرند. از همه هنرمندان، اهالی قلم، اصحاب فکر و اندیشه دعوت می‌شود همچون سال‌های گذشته از این حرکت مردمی در راستای شکل‌گیری و گسترش فضای گفت‌وگوی عمومی با محوریت کتاب حمایت کنند.

حق‌بان

صنعت نشر، حقوق پدیدآورندگان و دورنمای کتاب

ابراهیم ایوبی
وکیل دادگستری

● اوضاع کتاب خوب نیست! این جمله چکیده و خلاصه حرف‌های هفته کتاب (۲۴ تا ۳۰ آبان) است. ویروس کرونا با خانه‌نشین‌کردن مردم علاقه و فرصت کتاب‌خوانی را افزایش داد، ولی کاهش عمومی درآمدها در کنار محدودیت‌های ناشی از آمدوشد مانع بهره‌برداری حداکثری از این موقعیت شد. نمایشگاه سالانه کتاب که بزرگ‌ترین رویداد فرهنگی کشور در حوزه نشر محسوب می‌شود، دلگرمی ناشران و پدیدآورندگان و در عین حال فرصتی برای خوانندگان کتاب است که امسال فرصت برگزاری نیافت، اما کتاب‌فروشان بی‌کار ننشستند و با راه‌اندازی سایت فروش اینترنتی کتاب و تخفیف‌های مناسبتی کاهش فروش را تا حدی جبران کردند. البته بعید است دلیل پایین‌بودن سرانه مطالعه در کشور قیمت کتاب باشد، هر فردی در خانه تعدادی کتاب نخوانده دارد یا به‌راحتی می‌توان در کتابخانه‌های عمومی عضو شد. از دو سال قبل با افزایش نرخ ارز و بالارفتن قیمت کاغذ چرخ بسیاری از ناشران به گل نشست، اگر به انبار فعالان صنعت نشر سری بزنید با کوهی از کتاب مواجه می‌شوید که به دلیل قیمت بالا فروش نرفته‌اند، حتی در مواردی به‌دلیل پرشدن انبار، کتاب‌ها را در راهروهای بخش‌های اداری دفتر خود چیده‌اند. بسیاری اعتقاد دارند برخلاف باور رایج، قیمت کتاب در کشور ما نسبت به دیگر کالاها پایین است و مبلغی که خواننده بابت خرید کتاب پرداخت می‌کند تنها بهای کاغذ، چاپ و صحافی است. با مقایسه قیمت یک جلد کتاب در ایران و قیمت کتابی مشابه در فروشگاه‌های اینترنتی بین‌المللی مثل «آمازون» می‌توان به‌درستی این سخن پی برد.

دولت‌ها ازطریق قانون‌گذاری تلاش می‌کنند بستر مناسبی برای فعالیت اقتصادی در حوزه کتاب فراهم کنند. در ۹ اردیبهشت ۱۳۸۰ مجلس شورای اسلامی به پیشنهاد دولت اصلاحات لایحه‌ای را با عنوان «قانون معافیت مؤسسات انتشاراتی و کتاب‌فروشان از پرداخت مالیات» از تصویب گذراند. به موجب این ماده‌واحده «از تاریخ ابلاغ این قانون، ناشران و فروشندگان کتاب و مطبوعات اعم از اشخاص حقیقی و یا حقوقی که دارای مجوز فعالیت از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی می‌باشند و همچنین نویسندگان، مترجمین، ویراستاران، گرافیست‌ها و سایر پدیدآورندگان آثار فرهنگی مکتوب از پرداخت مالیات بر درآمد موضوع فعالیت‌های مطبوعاتی و انتشاراتی معاف می‌باشند». همچنین با اصلاحات سال ۱۳۹۴ در «قانون مالیات‌های مستقیم» بر این امر تأکید شده است، مطابق بند (ل) ماده ۱۳۹ این قانون «فعالیت‌های انتشاراتی... از پرداخت مالیات معاف است». البته برخورداری از این معافیت نیازمند رعایت شروطی از سوی ناشران است که در تبصره‌ها و آیین‌نامه‌های مربوطه آمده است.

پیش از انتشار هر کتاب (تألیف یا ترجمه)، ناشر قراردادی با پدیدآورنده اثر منعقد می‌کند که در آن به تعهدات هریک اشاره می‌شود. حق‌التألیف یا ترجمه معمولا ۷ تا ۱۵ درصد قیمت پشت جلد کتاب و در موارد نادری بیش از این مبلغ است. حدود یک‌سوم قیمت پشت جلد، هزینه تمام‌شده کتاب است و بقیه مبلغ پس از کسر حق تألیف و سهم پخش‌کننده (که درصد بالایی است)، به ناشر تعلق می‌گیرد؛ در نتیجه ناشر سود چندانی از بازار نمی‌برد. هر چند فروشگاه‌های اینترنتی در زمینه کتاب موفق عمل می‌کنند، اما گرفتن درصد زیادی از قیمت برای فروش هر کتاب، همکاری را مقرون به صرفه نمی‌کند. البته این موضوع انگیزه‌ای برای راه‌اندازی فروشگاه اینترنتی ازسوی خود ناشران شده است. معضل دیگری که با گسترش فضای مجازی دامن صنعت نشر را گرفته، اسکن از کتاب‌ها و فروش و در موارد زیادی عرضه رایگان کتاب در سایت‌ها و کانال‌های تلگرامی است. با وجود قدیمی‌بودن «قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان» (۱۳۴۸/۱۰/۱۱) اما همچنان تا حد زیادی می‌تواند کارآمد باشد. ماده ۳ این قانون بیان می‌کند: «حقوق پدیدآورنده شامل حق انحصاری نشر و پخش و عرضه و اجرای اثر و حق بهره‌برداری مادی و معنوی از نام و اثر او است». مدت استفاده از حقوق مادی پدیدآورنده که به‌موجب وصایت یا وراثت نیز منتقل می‌شود، از تاریخ مرگ پدیدآورنده ۵۰ سال است. با وجود همکاری پلیس فتا، اطاله دادرسی و عدم امکان دسترسی به سرورهای خارج از کشور صاحبان حق را برای پیگیری قضائی متخلفان بی‌انگیزه کرده است. لازمه بهبود اوضاع و جلوگیری از ورشکستگی ناشران، دخالت دولت در تمهید زیرساخت‌های قانونی و حمایت در قالب یارانه به فعالان این حوزه است. البته که هر شهروند با خرید یک کتاب هم گام بلندی برداشته است.